

Uvod

Retko koja koncepcija vaspitanja u istoriji pedagogije je bila toliko uvažavana i toliko osporavana kao što je to slučaj sa Herbartovom koncepcijom vaspitanja. Reč je o koncepciji za koju se vezuje prvi naučno utemeljen pristup vaspitanju, koncepciji koja je vaspitačima ponudila čvrst okvir za snalaženje u vaspitnoj praksi, te, s jedne strane, inspirisala sledbenike, tzv. herbartijanski pokret, a sa druge strane, reakciju reformskih pedagoških pravaca krajem XIX i početkom XX veka, koji su je, svaki na svoj način, doveli na »loš glas«. Danas, nakon dva veka od objavljivanja Herbartovih najvažnijih radova, kada je savremeni svet suočen sa izazovima velike društvene krize, širom sveta oživljava interesovanje za Herbartovu koncepciju vaspitanja koja u prvi plan ističe tezu da ključni kriterijum dobrog obrazovanja leži u njegovoj vaspitnoj vrednosti. Dakle, Herbart smatra da pre nego što postavimo pitanje o tome koliko nas određeno znanje čini kompetentnim profesionalcima, uspešnim stručnjacima, koliko zadovoljava našu ličnu radoznalost ili ambiciju, moramo razmisliti o tome koliko nas ono čini boljim u moralnom smislu.

Savremeni istraživači Herbartove pedagoške teorije smatraju da je ona »revolucionisala pedagoško mišljenje« osnovnom tezom da prvo moramo imati teoriju, koncepciju, pa onda praksu, tj. da praksa mora biti obrazložena normativnom teorijom. Budući da nikada nije postojala jedna, nego više različitih koncepcija vaspitanja, Herbart je otvorio problem koji je danas još više dobio na aktuelnosti – kako da odlučimo koju ćemo koncepciju vaspitanja prihvatiti. S obzirom na posledice koje tako različita shvatanja imaju za pojedinca i društvo u celini, i danas kao i pre puna dva veka, tražimo odgovor na ovo suštinsko pitanje.

Rad je strukturisan u tri poglavlja. Prvo poglavlje odnosi se na Herbartovo shvatanje prirode deteta, drugo na njegovo shvatanje uloge vaspitanja u razvoju ličnosti, a treće na njegovo viđenje same suštine vaspitanja (pojmovno određenje, odnos vaspitanja i obrazovanja).

1. Priroda deteta

Herbart je smatrao da svako razmišljanje o vaspitanju podrazumeva određeni pogled na prirodu deteta. Doduše, imao je on u vidu i to da se u svakodnevnom životu često vaspitava i »prema situaciji«, bez nekog dubljeg promišljanja, po automatizmu, intuiciji i sl. Ali, čak i u takvim slučajevima, vaspitač, u toku samog procesa vaspitanja, postepeno gradi određeno stanovište o prirodi deteta i o njegovim razvojnim mogućnostima.

Koliko je značajno shvatanje prirode deteta u sklopu vaspitne koncepcije u celini, a posebno za određivanje cilja vaspitanja, Herbart ilustruje primerima dvaju izrazi-to suprotnih stanovišta – Rusoa i Loka. Ruso je, s jedne strane, zastupao tezu da se deca rađaju sa mnogim urođenim osobinama i sposobnostima, a, s druge strane, da su te osobine pune vrlina. Dakle, dete je po svojoj prirodi dobro, pa je cilj vaspitanja da se podstakne i potpomogne taj prirodni razvoj deteta. Zato se Rusoova vaspitna koncepcija definiše kao »prirodno vaspitanje«. Ovakvim pogledima na prirodu deteta bili su inspirisani gotovo svi predstavnici individualne pedagogije u XIX i XX veku.

Džon Lok je smatrao da je dete po svojoj prirodi »tabula rasa«. U ljudskom razumu nema ni »urođenih ideja« ni »urođenih principa«. Niti su logički principi na osnovu kojih izvodimo zaključke urođeni, niti ideje, kao što su »Bog«, »besmrtnost«, »sloboda«, a još manje ideja dobra i zla, i princip po kojem se oni mogu razlikovati. Lok je pretpostavio da je ljudska priroda, ili duh čoveka, u trenutku rođenja nešto nalik na »neispisanu tablu« i da sve ideje potiču iz čula. Opštepoznata je njegova teza da »nema ničeg u intelektu što prethodno nije prošlo kroz čula«.

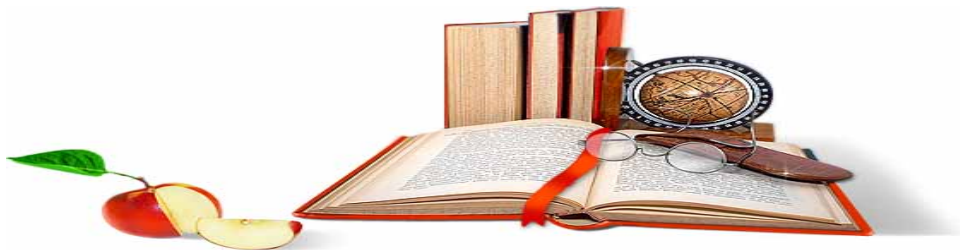
Konsekvence tog stanovišta izveli su kasnije, pod Lokovim uticajem, francuski materijalisti: ljudi su proizvod okolnosti i vaspitanja, i ništa više. Ako se u njima nalaze dobre i plemenite ideje i principi ponašanja – to je rezultat socijalnih okolnosti i dobrog vaspitanja, i obrnuto.

Ove filozofske, odnosno gnoseološke razlike došle su do punog izražaja u evropskoj psihologiji XVIII veka. S jedne strane, u nemačkoj psihologiji

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com